

COLINS-2022: 6th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems, May 12–13, 2022 (Gliwice, Silesian University of Technology, Poland). URL: <https://ceur-ws.org/Vol-3171/paper100.pdf> (дата звернення: 25.01.2023).

2. The World Bank. Doing Business. *Ease of Doing Business in Ukraine*. URL: <https://archive.doingbusiness.org/en/data/exploreconomies/ukraine> (дата звернення: 20.01.2023).

3. 2022 INDEX OF ECONOMIC OF FREEDOM. Ukraine. URL: <https://www.heritage.org/index/country/ukraine> (дата звернення: 25.01.2023).

## **АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТНОСПРОМОЖНОСТІ ЕКСПОРТНО-ОРІЄНТОВАНИХ ПІДПРИЄМСТВ**

В. В. ІВАНІЄНКО, канд. екон. наук, професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин

*Харківський національний економічний університет імені С. Кузнеця,  
м. Харків, Україна*

Конкурентний статус суб'єкта бізнесу залежить від його вміння штучно подовжувати кожну стадію життєвого циклу бізнес-системи на якомога довший період часу. Загальноприйнятим є поділ життєвого циклу товару на чотири стадії: створення та виведення на ринок, розвиток, зрілість і занепад [1, с. 45]. Безумовно для цього потрібні кваліфіковані кадри маркетингової діяльності. За допомогою ІТ глобалізація відкрила багатьом підприємствам доступ до міжнародного досвіду. З'явилися численні програми дистанційного навчання працівників як на рівні держави (E-skill, Великобританія), так і на рівні окремих великих підприємств (MVA, Microsoft Virtual Academy; HP LIFE. Learning initiative for entrepreneurs). На базі веб-платформ (таких як Novoed.com і Coursera.org) відкрили свої освітні програми імениті ВНЗ (наприклад, Стенфорд). Інші проекти (наприклад, trendhunter.com) намагаються вловити ще тільки намічені тренди (від динаміки розмірів смартфонів до змін в кольорах упаковки шоколаду) на регіональних ринках, які в подальшому можуть перерости в революційні зміни по всьому світу [2, с. 133]. Конкурентоспроможними виявляться тільки ті підприємства, які прислухаються до таких сигналів змін середовища на окремих етапах життєвого циклу бізнес-системи та надають своїм співробітникам новітні знання в різних сферах, в тому числі, в сфері інформаційних технологій.

У якості наступного кроку для максимально можливого терміну збереження необхідного рівня міжнародної конкурентоспроможності експортно-орієнтованого підприємства на світовому ринку доцільним є визначення цілісної системи ключових інструментів її забезпечення на підприємстві, впровадження ІТ-технологій та підтримання інновацій, за допомогою яких можна проаналізувати потенціал, позицію підприємства у конкурентному середовищі з урахуванням змін на окремих етапах життєвого циклу бізнес-системи, що представлені на рис. 1.

Інструменти забезпечення міжнародної конкурентоспроможності експортно-орієнтованих підприємств



Рис. 1 – Інструменти забезпечення міжнародної конкурентоспроможності підприємства. Джерело: розроблено автором.

Сучасний етап розвитку економіки характеризується поєднанням складних і суперечливих процесів глобалізації бізнесу, обмеженості ресурсів, прискорення технологічних нововведень, внаслідок чого відзначається посилення конкуренції. Конкуренція виступає рушійною силою розвитку ринкових відносин. Системний погляд на актуальні питання забезпечення міжнародної конкурентоспроможності експортно-орієнтованих підприємств дозволяє подолати складнощі ринкових умов бізнесу та дає можливість подальшого розвитку бізнесу.

**Література:**

1. Якименко-Терещенко Н. В. Інновації як основа забезпечення конкурентоспроможності: теорія і практика діяльності підприємств : монографія. Н. В.

Якименко-Терещенко, Л. І. Пронкіна, О. М. Гавриш; за заг. ред. Л. М. Савчук, Л. М. Бандоріної. Дніпро : Пороги, 2017. С. 40-51.

2. Трушин І. С. Інноваційні та інформаційні технології у розвитку національної економіки: теорія і практика: монографія. І. С. Трушин; за заг. ред. Т. С. Клебанової, В. П. Небезина, Є.І. Шохіна. Київ : Наукові технології, 2013. С. 127-136.

## **АНАЛІЗ УМОВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ**

В. В. ІВАНІСНКО, канд. екон. наук, професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин

*Харківський національний економічний університет імені С. Кузнеця,  
м. Харків, Україна*

Окремим етапом дослідження умов забезпечення міжнародної конкурентоспроможності підприємств є застосування моделі «5 сил» М. Портера, яка характеризується присвоєнням кількісних показників детермінантам п'яти сил методом експертної оцінки, наведених у табл. 1 [1, с. 120].

Таблиця 1 – Аналіз міжнародної конкурентоспроможності підприємства за моделлю «5 сил» М. Портера на основі експертного методу

<b>№</b>	<b>Детермінанта</b>	<b>Оцінка (0-6)</b>
<b>1. Детермінанти ринкової влади постачальників</b>		<b>4,1</b>
1	Диференціація ресурсів	6,0
2	Наявність ресурсів-субститутів	4,0
3	Витрати зміни постачальників у підприємств у галузі	3,0
4	Рівень концентрації постачальників	4,0
5	Значення замовлень для постачальників	4,0
6	Вартість закупівлі у співвідношенні із сукупними витратами	4,5
7	Загроза прямої та зворотної інтеграції підприємств у галузі	4,0
8	Вплив ціни ресурсу на вартість товару або його диференціювання	3,0
<b>2. Детермінанти рівня загрози товарів-субститутів</b>		<b>3,8</b>
1	Відносна ціна субститутів	3,5
2	Витрати перемикання	3,5
3	Схильність покупців до субститутів	4,0
4	Можливість задовольняти потреби й бажання клієнтів іншим способом	4,0
<b>3. Детермінанти ринкової влади покупців</b>		<b>4,2</b>
1	Концентрація покупців у порівнянні з концентрацією підприємств	5,0
2	Обсяг закупівель покупцями (у підприємства)	4,5
3	Витрати перемикання покупців у порівнянні з витратами перемикання постачальника	3,0
4	Інформованість покупця	5,5
5	Здатність до інтеграції вниз за технологічним ланцюжком	3,5
6	Товари – замітники	4,0
7	Співвідношення «ціна / загальний обсяг закупівель»	4,5
8	Відмінності товарів / визнання серед споживачів	3,0
9	Вплив на якість / зовнішній вигляд товару	3,5